

Törvénnnyel segítik az őstermelőket

A gazdák hét évig érvényes értékesítési könyvet kapnak termékeik forgalmazására

Új jogszabállyal rendezte a bukaresti törvényhozás a mezőgazdasági termeléssel és értékesítéssel foglalkozó gazdák termelői bizonylatának és értékesítési könyvének a kibocsátását és használatát. A 70. számú törvény az őstermelőket hozza helyzetbe.

Az eddigi egy esztendő helyet idéntől hét évig érvényes termelői bizonylatokat és értékesítési könyveket kellene kapniuk a gazdáknak. De mivel év elején – az akkor hatályos jogszabály szerint – több ezer, öt évre szóló bizonylatot és értékesítési könyvet állítottak ki, egy sürgősségi kormányrendelettel azokat sem érvénytelenítették, így július végéig használhatók. A termelői bizonylatok és az értékesítési könyvek használatát a mezőgazdasági termékek őstermelői áruforgalmazására vezette be a román kormány 2014-ben. A két dokumentumot minden olyan személynek igényelnie kell, aki háztáji és közepes méretű gazdaságában nemcsak saját fogyasztásra termel, hanem a felesleget piacon szeretné értékesíteni.

Fekete Endre, a Hargita Megyei Mezőgazdasági Igazgatóság munkatársa lapunknak elmondta: a bizonylat és az értékesítési könyv birtokában a gazda csak a saját területén megtermelt, és a saját állataitól származó elsődleges termékeket értékesítheti. A feldolgozott termékek – lekvárok vagy sajtok – értékesítési könyvvel való forgalmazásához a gazdának feldolgozó tevékenységét a területileg illetékes állategészségügyi igazgatóságon kell bejegyeztetnie.

Egy, öt, illetve hét év

A 2014/145-ös törvény értelmében 2015-től 2017-ig a gazdák egy naptári évre érvényes termelői bizonylatot és értékesítési könyvet válthattak ki a he-

lyi önkormányzattól. A polgármesteri hivatalokhoz a megyei önkormányzatok juttatták el a nemzeti nyomdától megrendelt dokumentumokat. Mivel a 2016-os támogatásigényléskor a gazdáktól nem fogadták el az előző év folyamán igényelt termelői könyvet – ezt ugyanis minden év elején meg kellett újítani –, Tanczos Barna szenátor törvénytervezetet nyújtott be. Ebben azt javasolta, hogy a termelői bizonylat és értékesítési könyv öt évre legyen érvényes – éves láttamozással. Megkérésünkre az RMDSZ-es politikus elmondta: a kormány első lépésben negatívan fogadta javaslatát, de mivel a mezőgazdasági bizottság az ötletet felkarolta, és azt beépítette egy új törvénytervezetbe – amely más módosításokat is tartalmazott –, a jogszabályt végül elfogadták. Ezért a termelési könyvek érvényessége idéntől öt évre szóló volna. Az RMDSZ-es javaslat mégsem maradt végleges, mert a képviselőházban ismét módosították az eredeti elképzelést, és az érvényességi időt öt évről átírták hét évre.

Több érvénytelen dokumentumra született megoldás

Azokban a megyékben, ahol időben megrendelték és megkapták az öt évre érvényes termelői könyveket, az új törvény hatályba lépése (március 25-e) után nem tudták, mi lesz a sorsa a gyakorlatilag érvényűket veszített dokumentumoknak. Idén tavasszal már több tízezer, öt évig érvényes dokumen-

Csikszeredai zöldségpiac: Székelyföldön is egyre kevesebb az őstermelő és egyre több a viszonteladó

tum volt a megyei önkormányzatoknál. Tanczos Barna szerint egy törvénybe foglalt átmeneti intézkedés révén – amely előírja, hogy a kinyomtatott dokumentumok lejártukig használhatóak – elkerülhető lett volna a kialakult helyzet. A gyors megoldásra elsősorban azért volt szükség, mert a tavalyi, lejárt dokumentumokkal bizonyos agrártámogatásokat a gazdák már nem tudtak igényelni. Végül is sokat nem kellett várni a sürgősségi kormányrendeletre, amely április 10-én jelent meg a Hivatalos Közlönyben. A 2018/27-es jogszabály előírja, hogy amennyiben április 10-ig nem bocsátották ki az új törvény által előírt, hét évig érvényes dokumentumokat, akkor a készleten lévő, öt évre szóló bizonylatokat és könyveket július 30-ig lehet kiadni a gazdáknak, és ezek lejártukig használhatóak. Augusztus elejétől viszont már csak a hét évig használható új gazdadokumentumok igényelhetők.

Mi mindenre jó az értékesítési könyvecske?

Fekete Endre agrárszakember szerint a gazdák első lépésként a termelői bizonylatot válthatják ki, ezen feltüntetik az igénylő adatait. Az első oldal mellett további öt – az újak esetében hét – hozzákapcsolt lap található, amelyen évente feltüntetik, hogy a termelői bizonylat tulajdonosa mekkora területen gazdálkodik, illet-

acokra és vásárokra jár, a könyvecskébe be kell vezetni, hogy melyik piacra viszi az árut, és fel kell tüntetni a termék megnevezését, a piacra vitt reggeli mennyiséget – ezt a piacgondnoknak is be kell vezetnie a piaci regiszterbe –, este pedig az eladott mennyiséget. Amennyiben a termelő nagykereskedelemmel is foglalkozik, önmásolós oldalra kell beírnia az értékesítés dátumát, az eladó és vásárló adatait, valamint a termék

Az értékesítési könyv a kiskereskedelmi, illetve a nagykereskedelmi értékesítésekhez is használható. Amennyiben a gazda piacokra és vásárokra jár, a könyvecskébe be kell vezetni.

ve milyen állatállománnyal rendelkezik. A gazdának a kötelessége minden évben bejelentenie az illetékes hatóságnál, hogy mezőgazdasági területén milyen növényi kultúrákat termel, illetve mekkora az állatállománya.

A bizonylat alapján állítják ki az értékesítési könyvet, amely egy számlatömbhöz hasonlít, oldalainak többsége az árjegyzék szerepét tölti be. Ennek első oldalaira – amiből szintén öt, illetve hét lehet – a termelő adatai mellett évente felkerülhetnek az elsőfokú családtagok adatai is, valamint fel kell tüntetni a bizonylat számát, a gazdaság azonosító adatait és az eladásra szánt termékek mennyiségét. A könyvben szerepelnie kell annak a maximális termésnyiségnek is, amit a gazdaságban egy év alatt elő lehet állítani, és amit szakegységek vagy a mezőgazdasági igazgatóság munkatársai láttamoznak, hogy valótlan adatokat ne lehessen feltüntetni.

Az értékesítési könyv a kiskereskedelmi, illetve a nagykereskedelmi értékesítésekhez is használható. Amennyiben a gazda pi-

megnevezését, mennyiségét, árát: a kitöltött nyomtatványból mindkét fél kap egy példányt, egy pedig az értékesítési könyvben marad. Betelte után az értékesítési könyvet le kell adni a helyi önkormányzatnál.

Helyzetbe hozott termelők

Mivel az értékesítési könyvek bevezetése a mezőgazdasági termelői értékesítést szolgálja, ezzel csak a mezőgazdálkodók által előállított terméket lehet értékesíteni, a máshonnan felvásároltakat nem. A rendszer éppen a viszonteladóktól próbálja védeni az őstermelőket. Az őstermelők segítségére szolgál az az előírás is, miszerint a piacokon az asztalok legalább 40 százalékát számukra kell fenntartani. Azonban hiába az előírás, a csikszeredai zöldségpiacon is egyre kevesebb az őstermelő. A gazdák elmondása szerint ennek oka az, hogy nincs ember, aki a földeken dolgozzon, és közben áruljon is.

KÖMÉNY KAMILLA

A hetvenes törvény hozadéka

A képviselőház által idén elfogadott 70. számú törvény elsősorban a gazdák piacra jutásával kapcsolatban hozott újításokat. A jogszabály rendezi az őstermelők által forgalmazott termékek nyilván tartását és szabályozza, hogy egy termelői könyvvel hány piacon árulhat a gazda, illetve családja. A családtagok különböző piacokon egy időben is értékesíthetik mezőgazdasági termékeiket, amelyek a családi gazdaságból származnak. A gazdáknak immár nem kell évi rendszerességgel fizetniük a dokumentumokért, az évi láttamozás ingyenes.

Még kibocsáthatóak az öt évre szóló bizonylatok és értékesítési könyvek